

Šiaulių miesto savivaldybės gyventojų asociacija „Visuomeninės iniciatyvos“:
Krymo g. 8-22, LT-78255 Šiauliai; tel.: (8 41) 453 555, 8 698 88877; vytautas.kabaila@gmail.com; kodas 303249337

Asociacija „Lieporių bendruomenės centras“:
Tilžės g. 50-47, LT-78174 Šiauliai; tel.: (8 41) 452138, 8 672 26173; elvyrauz42@gmail.com; kodas 145822670

Viešoji įstaiga „Šiaurės Lietuvos kolegija“:
Tilžės g. 22, LT-78243 Šiauliai; tel.: 8 687 46 855; samcenkiene.dainora@slk.lt; rimkeviciene.audrone@slk.lt; kodas 111966571

2021-10-06

Lietuvos Respublikos aplinkos ministrui Simonui Gentvilui
A. Jakšto g. 4, LT-01105 Vilnius
info@am.lt

Pasiūlymas dėl tvarkos ir švaros užtikrinimo komunalinių atliekų bendrojo naudojimo konteinerių aikštelėse

Viešoji įstaiga Šiaurės Lietuvos kolegija, kaip pareiškėjas, įgyvendina Europos socialinio fondo agentūros finansuojamą projektą „NVO sinergija: skaidrus viešasis valdymas“ (Nr. 10.1.2.-ESFA-K-917-03-0015).

Viena iš projekto veiklų – pasiūlymo iš viešojo valdymo srities, apimančios demokratiją ir gerą valdymą, parengimas ir pateikimas kompetentingai valstybės ar savivaldybės institucijai.

Šią veiklą kartu su viešąja įstaiga Šiaurės Lietuvos kolegija, kaip projekto partneriai, vykdo Šiaulių miesto savivaldybės gyventojų asociacija „Visuomeninės iniciatyvos“ (toliau - asociacija „Visuomeninės iniciatyvos“, Asociacija) ir asociacija „Lieporių bendruomenės centras“.

Parengėme ir teikiame pasiūlymą Minimalių komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos kokybės reikalavimų, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2012 m. spalio 23 d. įsakymu Nr. D1-857, pataisoms, skirtoms spręsti problemas, susijusias su tvarkos ir švaros užtikrinimu aikštelėse (vietose), kuriose pastatyti komunalinių atliekų ir antrinių žaliavų surinkimo bendrojo naudojimo (kolektyviniai) konteineriai.

Europos Parlamento ir Tarybos 2018 m. gegužės 30 d. direktyvos (ES) 2018/851 (toliau – Direktyva) 6 punkte rašoma, jog komunalinės atliekos sudaro apie 7–10 % visų Europos Sąjungoje susidarančių atliekų, jų srautas yra vienas iš sudėtingesnių tvarkyti, o tai, kaip jis tvarkomas, paprastai gerai parodo, kokia yra visos šalyje taikomos atliekų tvarkymo sistemos kokybė.

Atkreipiamas dėmesys į tai, jog komunalines atliekas tvarkyti itin sunku dėl to, kad jų sudėtis labai mišri, susidariusios atliekos yra labai arti piliečių, jos yra viešai labai matomos ir daro didelį poveikį aplinkai ir žmonių sveikatai.

Todėl, kaip pažymima Direktyvos 6 punkte, komunalinėms atliekoms tvarkyti reikia labai sudėtingos sistemos, apimančios veiksmingą surinkimo sistemą, veiksmingą rūšiavimo sistemą ir tinkamą atliekų srauto atsekamumo sistemą, aktyvaus piliečių ir įmonių dalyvavimo, konkrečios sudėties atliekoms pritaikytos infrastruktūros ir sudėtingos finansinės sistemos.

Direktyvos 6 punkte taip pat pažymima, jog veiksmingas komunalinių atliekų tvarkymo sistemas išplėtojusios šalys paprastai pasiekia geresnių bendrojo atliekų tvarkymo rezultatų, be kita ko, pasiekia perdirbimo tikslus.

Tos pačios direktyvos 7 punkte rašoma, jog patirtis rodo, kad, nepriklausomai nuo atliekų tvarkymo atsakomybės pasiskirstymo tarp viešojo sektoriaus ir privačiojo sektoriaus subjektų, atliekų tvarkymo sistemos gali padėti sukurti žiedinę ekonomiką.

Atkreipiamas dėmesys į tai, jog pagal direktyvoje nustatytas taisykles leidžiama taikyti atliekų tvarkymo sistemas, pagal kurias savivaldybėms tenka bendro pobūdžio atsakomybė už komunalinių atliekų surinkimą, sistemas, pagal kurias sudaromos tokių paslaugų sutartys su privačiais ekonominės veiklos vykdytojais, ir bet kokias kitas atsakomybės pasiskirstymo tarp viešojo sektoriaus ir privačiojo sektoriaus subjektų sistemas.

Už tai, kurią sistemą pasirinkti, keisti sistemą ar jos nekeisti, kaip pažymima Direktyvos 7 punkte, ir toliau atsako valstybės narės.

Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo 2 straipsnio 40 punkte išaiškinta, jog komunalinių atliekų tvarkymo paslauga – viešoji paslauga, apimanti komunalinių atliekų surinkimą, vežimą, naudojimą, šalinimą, šių veiklų organizavimą, stebėseną, šalinimo vietų vėlesnę priežiūrą.

To paties 2 straipsnio 14 punkte išaiškinta, jog atliekų surinkimas – atliekų paėmimas iš atliekų turėtojų, įskaitant rūšiuojamąjį atliekų surinkimą ir (ar) parengiamąjį laikymą iki atliekų surinkimo įrenginiuose, kuriuose atliekos iškraunamos, kad jas galima būtų paruošti pervežti į atliekų naudojimo ar šalinimo įrenginius.

Analizuojant Atliekų tvarkymo įstatymą, įskaitant šio įstatymo 2 straipsnio 14, 18 ir 40 punktus, lieka neaišku, ar švaros ir tvarkos užtikrinimas aikštelėse, kuriose pastatyti komunalinių atliekų ir antrinių žaliavų surinkimo bendrojo naudojimo konteineriai, priskirtas komunalinių atliekų tvarkymo paslaugai, ar tai kokia nors kita paslauga.

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 31 punkte numatyta, jog viena iš savarankiškųjų, Konstitucijos ir įstatymų nustatytų (priskirtų) savivaldybės funkcijų yra komunalinių atliekų tvarkymo sistemų diegimas, antrinių žaliavų surinkimo ir perdirbimo organizavimas, sąvartynų įrengimas ir eksploatavimas.

To paties įstatymo 6 straipsnio 36 punkte numatyta, jog viena iš savarankiškųjų, Konstitucijos ir įstatymų nustatytų (priskirtų) savivaldybės funkcijų yra sanitarijos ir higienos taisyklių tvirtinimas, jų laikymosi kontrolės organizavimas, švaros ir tvarkos viešose vietose užtikrinimas.

Aikštelės (vietos), kuriose pastatyti komunalinių atliekų ir antrinių žaliavų surinkimo bendrojo naudojimo konteineriai, priskirtinos viešosioms vietoms, kuriose tvarką ir švarą užtikrinti turėtų savivaldybės administracija.

Šiaulių miesto savivaldybės tarybos ir administracijos direktoriaus patvirtintuose teisės aktuose nėra apibrėžta aikštelės (vietos), kuriose pastatyti komunalinių atliekų ir antrinių žaliavų surinkimo bendrojo naudojimo konteineriai, sąvoka. Galima pagalvoti, jog tai statins, vertintinas pagal Statybos ir Teritorijų planavimo įstatymų nuostatas.

Tokios aikštelės (vietos) turėtų būti priskirtos teritorijoms, kuriose tvarką turėtų užtikrinti arba tų teritorijų prižiūrėtojai, arba komunalinių atliekų tvarkytojas.

Šiaulių miesto savivaldybės atliekų tvarkymo taisyklių (toliau – Taisyklės) 24 punkte nurodyta, jog viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos kokybę pagal teisės aktų ir sudarytų atliekų tvarkymo paslaugų pirkimo sutarčių reikalavimus užtikrina komunalinių atliekų tvarkytojai.

Taisyklių 36 punkte nurodyta, jog žemės sklypų savininkai, valdytojai, naudotojai (taip, kaip apibrėžta Šiaulių miesto tvarkymo ir švaros taisyklėse), komunalinių atliekų tvarkytojai yra atsakingi už jiems priskirtų atliekų konteinerių stovėjimo vietos (aikštelės) ar jos dalies priežiūrą ir tvarką.

Pastebėtina, jog toks reguliavimas, kylantis iš aukščiau išdėstytų teisės aktų nuostatų, nepakankamai sprendžia netvarkos prie komunalinių atliekų ir antrinių žaliavų surinkimo bendrojo naudojimo konteinerių pasekmes, tuo labiau priežastis. Ir, pirmiausia, todėl, kad Taisyklių 36

punkte nieko nerašoma apie priežiūrą ir tvarką bendrojo naudojimo atliekų konteinerių stovėjimo vietose (aikštelėse).

Teisės aktų normų nuostatomis nesant išsamesnio pareigų ir atsakomybės už priežiūrą ir tvarką paskirstymo tarp savivaldybės, atliekų tvarkytojo, atliekų vežėjo ir atliekų turėtojų bendrojo naudojimo atliekų konteinerių stovėjimo vietose (aikštelėse), galima daryti išvadą, jog tik žemės sklypų savininkai, valdytojai, naudotojai yra atsakingi už jų sklypų ribose jiems priskirtų individualių atliekų konteinerių stovėjimo vietos (aikštelės) ar jos dalies priežiūrą ir tvarką, o daugiabučių gyventojai, kurie yra tik paslaugos pirkėjai, bet nėra nei paslaugos iš vežėjo gavėjai, nei žemės sklypų savininkai, valdytojai, naudotojai ar prižiūrėtojai, nėra ir negali būti atsakingi už bendrojo naudojimo atliekų konteinerių stovėjimo vietos (aikštelės) ar jos dalies priežiūrą ir tvarką.

Šiaulių miesto tvarkymo ir švaros taisyklių 10.2. punkte nustatyta, jog švarą ir tvarką užtikrina, už priežiūrą atsako faktiškai naudojamojoje teritorijoje – gyvenamosios, negyvenamosios paskirties pastatų valdytojai ar tų pastatų bendrojo naudojimo objektų valdytojai, administratoriai.

Tačiau čia reikėtų įvertinti ir tai, jog daugiabučių namų savininkų bendrijų pirmininkams ir daugiabučių administratoriams atlyginimą (užmokestį) už jų teikiamas paslaugas mokėti turi daugiabučių gyventojai.

Vilniaus miesto savivaldybės atliekų tvarkymo taisyklių 50 punkte pažymėta, jog teritorijų tvarkytojai atsako už tvarką ir švarą prie mišrių komunalinių atliekų, pakuočių ir pakuočių atliekų, tekstilės atliekų ir maisto/virtuvės atliekų surinkimo konteinerių laikotarpiu tarp atliekų išvežimo – jie privalo surinkti, sušluoti besimėtančias atliekas ir sukrauti jas į atitinkamus konteinerius.

Analizuojant faktinę situaciją Šiaulių miesto savivaldybėje, specialistai pateikia informaciją, jog „Šiauliuose aikštelių (vietų), kuriose pastatyti atliekų surinkimo bendrojo naudojimo konteineriai, priežiūros (tvarkymo, administravimo) paslaugos teikėjas yra subjektas, viešojo konkurso būdu laimėjęs atliekų surinkimo ir transportavimo į jų apdorojimo vietas paslaugos teikimo sutartį, o paslaugos gavėjas – Šiaulių miesto savivaldybė“ (VŠĮ Šiaulių regiono atliekų tvarkymo centro (toliau – ŠRATC) atliekų tvarkymo specialistė Viktorija Balčiūnienė 2021 m. rugpjūčio 9 d. elektroniniame laiške „Atsakymai“, 4 punktas).

Taisyklių 39.2 punkte numatyta, jog komunalinių atliekų tvarkytojai privalo konteinerių ištuštinimo metu užtikrinti konteinerių aikštelės ar konteinerių stovėjimo vietos tvarką ir švarią aplinką 5 m atstumu aplink konteinerių aikštelę ar konteinerio stovėjimo vietą (5 m skaičiuojant nuo kiekvieno konteinerio išorinės kraštinės).

Tačiau Taisyklėse, įskaitant jų 39 punktą, kuriame nurodyta, ką daryti privalo komunalinių atliekų tvarkytojai, pasigendama informacijos apie tai, kas konteinerių aikštelės arba konteinerių stovėjimo vietos tvarką ir švarią aplinką 5 m atstumu aplink konteinerių aikštelę ar konteinerio stovėjimo vietą privalo užtikrinti ne konteinerių ištuštinimo metu.

Taisyklių 32.7 punkte pažymėta, jog komunalinių atliekų turėtojai privalo tarp atliekų išvežimų palaikyti atliekų konteinerių stovėjimo vietos (aikštelės) švarą ir tvarką, tačiau panašu į tai, jog čia kalbama apie tuos komunalinių atliekų turėtojus, kurie naudojami individualiais konteineriais, pastatytais privačiose teritorijose, kurias jie ir prižiūri.

Taisyklių 32.7 punkte pažymėta, jog komunalinių atliekų turėtojai privalo tarp atliekų išvežimų palaikyti atliekų konteinerių stovėjimo vietos (aikštelės) švarą ir tvarką. Manytina, kad ši privalomoji nuostata gali būti taikoma tik komunalinių atliekų turėtojams, kurie naudojami individualiais konteineriais, pastatytais privačiose teritorijose, nes kiekvienas atliekų turėtojas privalomai atsakomybę prisiimti gali tik už savo individualius veikslus. Kiekvienam daugiabučio gyventojui, t. y. kiekvienam komunalinių atliekų turėtojui, negalima privalomai priskirti asmeninės atsakomybės už to paties kitų daugiabučio gyventojų, tuo labiau – už gretimų daugiabučių gyventojų, praeinančių ir pravažiuojančių asmenų nesąžiningus ir viešąją tvarką pažeidžiančius veiksmus.

Manytina, jog Taisyklių 32.7 punkte kalbama apie tuos komunalinių atliekų turėtojus, kurie naudojami individualiais konteineriais, pastatytais privačiose teritorijose, kurias jie ir prižiūri. Taisyklių 32.7 punkto nuostatos taikymas daugiabučių namų gyventojams būtų akivaizdžiai nerealias.

Šiaulių miesto savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojas, pavaduojantis administracijos direktorių, Eduardas Bivainis 2021 m. rugpjūčio 27 d. rašte (2 lapas, 1 punktas) rašo: „Vadovaujantis Taisyklių 32.7. punktu Komunalinių atliekų turėtojai privalo tarp atliekų išvežimų palaikyti atliekų konteinerių stovėjimo vietos (aikštelės) švarą ir tvarką, t. y., ne konteinerių ištuštinimo metu bendrojo naudojimo komunalinių atliekų konteinerių aikštelių ar konteinerių stovėjimo vietų tvarką ir švarią aplinką privalo užtikrinti patys gyventojai.“

Tačiau toks reikalavimas kažin ar suderinamas su Taisyklių 24 ir 36 punktu, Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 36 punkto, Rinkliavų įstatymo 11 straipsnio 2 dalies, Minimalių komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos kokybės reikalavimų 7 punkto, Atliekų tvarkymo įstatymo 2 straipsnio 40 punkto, Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo, Bendrųjų darbuotojų saugos ir sveikatos taisyklių, atsakomybę už viešosios tvarkos priežiūrą reglamentuojančių teisės aktų, kitų įstatymų bei teisės aktų reikalavimais.

Be to, viešosios tvarkos užtikrinimas, taip pat ir viešosios tvarkos užtikrinimas aikštelėse, kuriose pastatyti bendrojo naudojimo komunalinių atliekų konteineriai, teisės aktais priskirtas ne atliekų turėtojų ir jiems atstovaujančių subjektų kompetencijai.

Taisyklių 34 punkte išvardyti veiksmai, kuriuos atlikti draudžiama atliekų turėtojams, įskaitant šiuos veiksmus: presuoti ar grūsti atliekas į konteinerius (34.4 punktas), palikti atliekas šalia konteinerių (34.5 punktas), mesti į konteinerius gruntą, degančias ar karštas atliekas, farmacines, medicines atliekas, kitas nekomunalines atliekas, buityje susidarancias pavojingąsias, elektros ir elektroninės įrangos atliekas; pilti į konteinerius chemines medžiagas, srutas, nuotekas ir skystąsias atliekas; mesti į tam neskirtus konteinerius naudotas padangas, didelių gabaritų, statybos, griovimo ir žaliąsias atliekas (34.7 punktas), raustis konteineriuose, imti iš jų atliekas ir (ar) antrines žaliavas, įskaitant pakuočių atliekas (34.10 punktas), mišrias komunalines atliekas mesti į kitiems asmenims priklausančius ar kitiems atliekų turėtojams priskirtus mišrių komunalinių atliekų konteinerius (pavyzdžiui, į kaimyninio daugiabučio namo konteinerį ar atvežti mišrias komunalines atliekas iš individualių valdų ar kolektyvinių sodų į daugiabučių namų konteinerius ir pan.) (34.11 punktas).

Tačiau Taisyklėse, kituose Šiaulių miesto savivaldybės teisės aktuose, kaip ir LR įstatymuose, kituose teisės aktuose, nenurodyta, kas atlieka tokių veiksmų, neleidžiančių užtikrinti tvarkos ir švaros, pirmiausia, bendrojo naudojimo komunalinių atliekų ir antrinių žaliavų surinkimo konteinerių stovėjimo aikštelėse (vietose), prevenciją, stebėseną, fiksavimą, imasi kitų priemonių, galinčių padėti perspėti, išaiškinti ir atsakomybėn patraukti negeranoriškai (neatsakingai) nusiteikusius atliekų turėtojus.

Tiesa, Taisyklių 146 punkte numatyta, kad komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtojimo užduočių vykdymo ir atliekų surinkimo ir tvarkymo paslaugų kokybę kontroliuoja Šiaulių miesto savivaldybės administracijos Miesto ūkio ir aplinkos skyrius ir viešoji įstaiga Šiaulių regiono atliekų tvarkymo centras (Administratorius), tačiau lieka neaišku, kaip šie abu kontroliuojantys subjektai prevenciškai atliks savo funkcijas kontroliuodami atliekų turėtojų negeranoriškus veiksmus bendrojo naudojimo komunalinių atliekų ir antrinių žaliavų surinkimo konteinerių stovėjimo aikštelėse (vietose).

Taisyklių 120 punkte numatyta galimybė sudaryti Jungtinės veiklos sutartis tarp daugiabučių namų savininkų bendrijų ir administratorių, kitų subjektų švaros ir tvarkos užtikrinimo aikštelėse (vietose), kuriose pastatyti bendrojo naudojimo komunalinių atliekų ir antrinių žaliavų surinkimo konteineriai. Tačiau ši galimybė problemos neišsprendžia ir prielaidų jos sprendimui

nesudaro, nes bendrijų pirmininkai, administratoriai, kiti gyventojų interesams atstovaujantys subjektai tam neturi pakankamai finansinių, techninių ir teisinių galimybių.

Šiaulių miesto tvarkymo ir švaros taisyklių 10.2 punkte nurodyta, jog švarą ir tvarką užtikrina, už priežiūrą faktiškai naudojamojoje teritorijoje atsako gyvenamosios, negyvenamosios paskirties pastatų valdytojai ar tų pastatų bendrojo naudojimo objektų valdytojai, administratoriai.

Vis dėlto, šie subjektai švarą ir tvarką užtikrinti ir už priežiūrą atsakyti gali tik prie individualių konteinerių, kurie pastatyti jų faktiškai naudojamojoje ir jų prižiūrime teritorijoje.

Neginčijama, kad švara ir tvarka prie bendrojo naudojimo konteinerių labai priklauso nuo atliekų turėtojų elgesio.

Tačiau prognozės, kad atliekų turėtojų elgesį pakeisti gali šviečiamojo ir agituojamojo pobūdžio priemonės, pilna apimtimi gali ir nepasitvirtinti, jų poveikis gali užtrukti. Tai gali būti tik viena iš priemonių, siekiant keisti atliekų turėtojų elgesį, ypač per ilgesnį laikotarpį. Be to, atliekų turėtojus (gyventojus) reikia ne tik šviesti ir agituoti, bet reikia naikinti ir juos netinkamai elgtis skatinančias sąlygas, kurias sukuria kiti atliekų tvarkymo proceso dalyviai.

Šio proceso dalyviai, įskaitant ir įstatymų, kitų teisės aktų leidėjus, dažnai sukuria prielaidas atsakomybės perkėlimui ar neapibrėžtumui dėl nepakankamo švaros ir tvarkos užtikrinimo aikštelėse (vietose), kuriose pastatyti bendrojo naudojimo komunalinių atliekų ir antrinių žaliavų surinkimo konteineriai.

Kad galima būtų patikimiau ir per trumpesnį laikotarpį pasiekti pageidaujama rezultatą, teisės aktų leidėjams reikėtų siūlyti Atliekų tvarkymo įstatyme, kituose teisės aktuose aikštelėse (vietose), kuriose pastatyti bendrojo naudojimo komunalinių atliekų surinkimo konteineriai, priežiūros tarp atliekų išvežimo paslaugą aiškiai įvardyti kaip atliekų surinkimo paslaugos sudedamąją dalį, aiškiai įvardijant, kad tai yra paslauga, kas tą paslaugą turėtų teikti.

Reikėtų įvardyti ir priežastis, kodėl atliekų turėtojai nesilaiko Taisyklių 34 punkte numatytų draudimų atliekų turėtojams, pasiūlyti priemones, kurios atliekų turėtojus ne tik drausmintų, bet ir skatintų laikytis Taisyklių 34 punkte numatytų draudimų atliekų turėtojams.

Dabar gi įstatymai, kiti teisės aktai nepakankamai aiškiai reglamentuoja švaros ir tvarkos užtikrinimą aikštelėse (vietose), kuriose pastatyti bendrojo naudojimo komunalinių atliekų ir antrinių žaliavų surinkimo konteineriai, kad netvarką šiose aikštelėse (vietose) sukuria ir nesureguliuoti arba netinkamai sureguliuoti santykiai tarp savivaldybės, regioninio atliekų tvarkymo centro ir atliekų vežėjo.

Šiaulių miesto savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojas, pavaduojantis administracijos direktorių, Eduardas Bivainis 2021 m. rugpjūčio 27 d. rašte (2 lapas, 2 punktas) rašo: „Pastebima, kad tinkamas paslaugų teikėjo reagavimas į sutartinių įsipareigojimų vykdymą ir operatyvus atliekų surinkimas iš bendrojo naudojimo komunalinių atliekų konteinerių aikštelių skatina blogą gyventojų įprotį.“

Šį pastebėjimą galima suprasti ir taip – jeigu paslaugų teikėjas mažiau tinkamai reaguotų į sutartinių įsipareigojimų vykdymą ir nelabai operatyviai surinktų atliekas iš bendrojo naudojimo komunalinių atliekų konteinerių aikštelių, gyventojai elgtųsi geriau.

Tačiau tokiam pastebėjimui galima ir paprieštarauti - pastebėję, kad paslaugų teikėjas mažiau tinkamai reaguoja į sutartinių įsipareigojimų vykdymą ir nelabai operatyviai surenka atliekas iš bendrojo naudojimo komunalinių atliekų konteinerių aikštelių, atliekų turėtojai tai gali suprasti ir kaip savivaldybės neprieštaravimą naujo šiukšlynų atidarymui.

Kad nuolat pasikartojančias problemas keliančiose aikštelėse (vietose), kuriose pastatyti bendrojo naudojimo komunalinių atliekų ir antrinių žaliavų surinkimo konteineriai, galima būtų pradėti efektyviau užtikrinti švarą ir tvarką per trumpiausią galimą laikotarpį, tikslinga būtų teisės aktais užtikrinti tokių aikštelių (vietų) nuolatinę stebėseną techninėmis priemonėmis, pavyzdžiui, stebėseną vaizdo kameromis.

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 2 punkte numatyta, jog viena iš savarankiškųjų, Konstitucijos ir įstatymų nustatytų (priskirtų) savivaldybės funkcijų yra vietinių rinkliavų nustatymas.

Lietuvos Respublikos rinkliavų įstatymo 11 straipsnio 2 dalyje nurodyta, jog iš vietinės rinkliavos mokėtojo negali būti reikalaujama atlyginti už objektą, už kurį pagal šį įstatymą nustatyta vietinė rinkliava, kitaip negu sumokant vietinę rinkliavą.

Švaros ir tvarkos užtikrinimo aikštelėse (vietose), kuriose pastatyti bendrojo naudojimo komunalinių atliekų konteineriai, paslaugos kaštai yra įskaičiuoti į šių konteinerių aptarnavimo paslaugos kainą, o pastaroji yra įskaičiuota į vietinės rinkliavos dydį.

Už švarą ir tvarką aikštelėse (vietose), kuriose pastatyti bendrojo naudojimo antrinių žaliavų surinkimo konteineriai, atsakingi yra šių konteinerių aptarnavimo paslaugos teikėjai pagal Gamintojų ir importuotojų organizacijų finansuojamų paslaugų teikimo sutartis.

Jeigu savivaldybė daugiabučių namų savininkų bendrijas ir daugiabučių namų administratorius įpareigoję užtikrinti tvarką aikštelėse (vietose), kuriose pastatyti bendrojo naudojimo komunalinių atliekų surinkimo konteineriai, tai būtų galima traktuoti kaip reikalavimą daugiabučių namų gyventojams, kitiems subjektams, mokantiems vietinę rinkliavą, už komunalinių atliekų surinkimą mokėti papildomai, t. y. mokėti daugiau nei reikia mokėti už paslaugą, įskaičiuotą į vietinę rinkliavą.

Tokie ir panašūs savivaldybės įpareigojimai galimai pažeistų Rinkliavų įstatymo 11 straipsnio 2 dalies minėtą nuostatą, būtų neteisėti ir negaliojantys.

Nepavyko aptikti viešai skelbtos analitinės informacijos apie priežastis, kurios atliekų turėtojus skatina nesilaikyti tvarkos aikštelėse (vietose), kuriose pastatyti bendrojo naudojimo komunalinių atliekų ir antrinių žaliavų surinkimo konteineriai. O priežastys, mūsų nuomone, gali būti ir psichologinės (gal nepastebės, gal nieko nesakys, gal nebaus, kodėl kiti taip daro, kam čia per sunkiai galvoti, viskas taip vyksta, nėra bendros tvarkos, kt.) ir praktinės (trūkumas informacijos, per sudėtingas prieinamumas prie informacijos, nepraktiškumas, per sudėtingas pasinaudojimas kitomis galimybėmis, kt.).

Ne tik Šiaulių miesto savivaldybės administracija, VŠĮ Šiaulių regiono atliekų tvarkymo centras, bet ir daugiabučių gyventojai, kiti atliekų turėtojai skundžiasi, kad iki šiol taip ir nepavyksta užtikrinti tvarkos ir švaros aikštelėse (vietose), kuriose pastatyti komunalinių atliekų ir antrinių žaliavų surinkimo bendrojo naudojimo konteineriai.

Išsamesnės šių priežasčių analizės viešai prieinamuose šaltiniuose aptikti nepavyko.

ŠRATC atliekų tvarkymo specialistė Viktorija Balčiūnienė 2021 m. rugpjūčio 9 d. elektroniniame laiške „Atsakymai“ (9 punktas) nurodo, jog, Šiaulių regiono atliekų tvarkymo centro turima informacija, nepavyksta užtikrinti tvarkos ir švaros aikštelėse (vietose), kuriose pastatyti komunalinių atliekų ir antrinių žaliavų surinkimo bendrojo naudojimo konteineriai, kadangi neatsakingai elgiasi kai kurie atliekų turėtojai, atsikratantys atliekomis neleistinu būdu, t. y. ne pagal sudarytą grafiką paliekantys atliekas šalia konteinerių arba neuždarantys atliekų konteinerių dangčių ir tuomet paukščiai ištampos atliekas.

Šiaulių miesto savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojas, pavaduojantis administracijos direktorių, Eduardas Bivainis 2021 m. rugpjūčio 27 d. rašte rašo, jog, savivaldybės nuomone, netvarka bendro naudojimo komunalinių atliekų konteinerių aikštelėse susidaro dėl gyventojų, kurie netinkamai rūšiuoja atliekas, nesivadovauja nustatytu grafiku (pvz., didelių gabaritų atliekas prie konteinerių meta jiems patogiu metu), nesinaudoja komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūra ir teikiamomis paslaugomis (pvz., didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėmis, didelių gabaritų atliekų surinkimu I (vieną) kartą per metus pagal individualų užsakymą ir kt.).

Savivaldybės nuomone, pasak Eduardo Bivainio, taip pat trūksta glaudaus bendradarbiavimo tarp daugiabučių namų bendrijų pirmininkų / daugiabučius namus

administruojančių įmonių ir gyventojų, šviečiant ir informuojant gyventojus apie tinkamą atliekų tvarkymą bei vaizdo priemonėmis fiksuojant atliekų tvarkymo pažeidėjus ir perduodant juos savivaldybės skyriui, vykdančiam atliekų tvarkymo taisyklių draudimų kontrolę.

Daugiabučių namų gyventojų, kitų atliekų turėtojų, kurie naudojami bendrojo naudojimo komunalinių atliekų ir antrinių žaliavų surinkimo konteineriais, surinkta informacija, netvarka šių konteinerių pastatymo aikštelėse (vietose) susidaro dėl:

- atliekų turėtojų, kurie didelių gabaritų, kitas atliekas, kurios netelpa komunalinių atliekų ir antrinių žaliavų surinkimo bendrojo naudojimo konteineriuose arba kurioms nėra skirtų bendrojo naudojimo konteinerių, ne tik nustatytomis metų dienomis, bet ir jiems parankiomis dienomis krauna šalia konteinerių, veiksmų;
- atliekų turėtojų, kurie atidarę neuždaro arba radę atidarytus neuždaro komunalinių atliekų surinkimo bendrojo naudojimo konteinerių dangčių;
- atliekų turėtojų, kurie Šiaulių miesto savivaldybės administracijai, Šiaulių regiono atliekų tvarkymo centrui arba interneto svetainėje tvarkausiaulius.lt nepraneša arba laiku nepraneša apie pirmuosius betvarkės požymius aikštelėse (vietose), kuriose pastatyti komunalinių atliekų ir antrinių žaliavų surinkimo bendrojo naudojimo konteineriai;
- didelių gabaritų atliekų numatytomis dienomis neišvežimo arba dalinio neišvežimo iš aikštelių (vietų), kuriose pastatyti komunalinių atliekų ir antrinių žaliavų surinkimo bendrojo naudojimo konteineriai;
- didelių gabaritų atliekų surinkimo ne iš visų aikštelių (vietų), kuriose pastatyti komunalinių atliekų ir antrinių žaliavų surinkimo bendrojo naudojimo konteineriai;
- nereguliarus ir gyventojams neįsimintinas didelių gabaritų atliekų surinkimas iš aikštelių (vietų), kuriose pastatyti komunalinių atliekų ir antrinių žaliavų surinkimo bendrojo naudojimo konteineriai;
- išilginių angų nebuvimo kai kuriuose antrinių žaliavų (popieriaus, stiklo, plastmasės) surinkimo bendrojo naudojimo konteineriuose;
- konteinerių, skirtų mažo ir vidutinio dydžio buitiniams statybinėms griovimų atliekoms, kitoms atliekoms, kurių negalima patalpinti konteineriuose dėl per mažų arba nepritaikytos formos angų, bet tokių atliekų yra per mažai ir jos per mažos, kad jas apsimektų vežti į sąvartyną, nebuvimo;
- perpildytų komunalinių atliekų ir antrinių žaliavų surinkimo bendrojo naudojimo konteinerių;
- per sunkių, per sunkiai, nepatogiai uždaromų ir neretai esančių nešvarių uždaromųjų dangčių, kurie sumontuoti komunalinių atliekų ir antrinių žaliavų surinkimo bendrojo naudojimo konteineriuose;
- pradingstančių antrinių žaliavų surinkimo bendrojo naudojimo konteinerių, pavyzdžiui, pradingstančių popieriaus, plastmasės ar stiklo surinkimo konteinerių;
- asocialių asmenų, kurie iškrauna, tikrina ir rūšiuoja komunalinių atliekų ir antrinių žaliavų turinį, nevaržomos veiklos;
- konteinerių skirtų maisto atliekoms, tekstilės atliekoms nebuvimas;
- sudarytų palankių sąlygų aikštelėse (vietose), kuriose pastatyti komunalinių atliekų ir antrinių žaliavų surinkimo bendrojo naudojimo konteineriai, atsirasti ir veikti nelegaliems sąvartynams;
- švaros ir higienos neužtikrinimo komunalinių atliekų bendrojo naudojimo konteineriuose ir prie šių konteinerių;
- maisto atliekomis užterštų komunalinių atliekų konteinerių neplovimas arba netinkamas išplovimas;
- žolės nenuėmimo, lapų nesugrėbimo 5 metrų atstumu šalia bendrojo naudojimo komunalinių atliekų ir antrinių žaliavų surinkimo konteinerių;

- žmonių nežinojimo, kur dėti kai kurias atliekas, pavyzdžiui, medžio, metalo, stiklo vatos, kitas panašias smulkesnes buitines statybines griovimų atliekas, tekstilės atliekas, įvairias alyvas mažais kiekiais, perdegusias elektros lemputes, panaudotus vienkartinio naudojimo elektros baterijas (elementus), kitas pavojingas buitines atliekas, smulkią orgtechniką, buitinę, radijo, televizijos techniką ir pan.;

- priežiūros paslaugos, skirtos švarai ir tvarkai tarp atliekų išvežimų palaikyti aikštelėse (vietose), kuriose pastatyti komunalinių atliekų ir antrinių žaliavų surinkimo bendrojo naudojimo konteineriai, nepakankamai aiškaus reglamentavimo ir teikimo, neteikimo arba vėluojamo teikimo;

- nepakankamo grįžtamojo ryšio tarp asmenų, kurie praneša apie pažeidimus, ir savivaldybės administracijos bei regioninio atliekų tvarkymo centro, kurie kontroliuoja atliekų surinkimo ir tvarkymo paslaugos kokybę;

- trūkumo viešos ir grįžtamosios informacijos apie priemones, kurių imtasi nustačius ir įvertinus nustatytus pažeidimus;

- klaidingo požiūrio į atliekų turėtojus, kaip į vienintelius galimus tvarkos pažeidėjus;

- gerai matomos būtiniausios informacijos trūkumo aikštelėse (vietose), kuriose pastatyti komunalinių atliekų ir antrinių žaliavų surinkimo bendrojo naudojimo konteineriai;

- aikštelių (vietų), kuriose pastatyti komunalinių atliekų ir antrinių žaliavų surinkimo bendrojo naudojimo konteineriai, švaros ir tvarkos taisyklių, skirtų atliekų turėtojams, vežėjams ir aikštelių (vietų) prižiūrėtojams tarp išvežimų, nebuvimo;

- nuolatinės stebėsenos techninėmis priemonėmis nuolatinės problemas keliančiose aikštelėse (vietose), kuriose pastatyti komunalinių atliekų ir antrinių žaliavų surinkimo bendrojo naudojimo konteineriai, neužtikrinimo;

- asmens, pavyzdžiui, seniūno, atsakingo už bendrą tvarką seniūnaitijose, seniūnijoje, mikrorajone, nebuvimo, nebuvimo asmens, kuris rūpintųsi seniūnaitijos, seniūnijos, mikrorajono reikalais;

- darbais ir atsakomybe nepakankamai aiškaus pasidalinimo tarp savivaldybės, atliekų tvarkytojo ir vežėjo, lėšų neefektyvaus naudojimo, kontrolės ir atsakomybės tarp savivaldybės, atliekų tvarkytojo ir vežėjo nebuvimas arba netaikymas.

Aikštelėse (vietose), kuriose pastatyti komunalinių atliekų ir antrinių žaliavų surinkimo bendrojo naudojimo konteineriai, atsiradus pirmosioms šalia konteinerių sudėtoms atliekoms ir jų laiku nepašalinus, kiti panašių atliekų turėtojai, pagalvoję, kad greitai vyks tokių atliekų išvežimas, skuba atsikratyti turimomis atliekomis, jas nešdami ir kraudami šalia konteinerių.

Šiaulių miesto savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojas Eduardas Bivainis 2021 m. rugpjūčio 27 d. rašte (3 lapas, 2 punktas) rašo: „Atkreiptinas dėmesys, kad Šiaulių mieste yra sukurta visa reikalinga komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūra, leidžianti gyventojams tvarkingai šalinti atliekas, tačiau atsiranda asmenų, kurie neatsakingai teršia aplinką prie daugiabučių namų bendro naudojimo komunalinių atliekų konteinerių aikštelių, tuo sukeldami atsakingų gyventojų nepasitenkinimą, netvarką.“

Taip, kaip Šiaulių miesto savivaldybės administracija reikliai žiūri į gyventojų (atliekų turėtojų) veiksmus, taip reikliai savivaldybės administracija turėtų žiūrėti ir į atliekų tvarkytojo, vežėjo ir savo skyrių, koordinuojančių ir kontroliuojančių šių subjektų veiklą, veiksmus.

Reikia aiškintis ir šalinti priežastis, kurios sąlygoja ar įtakoja atliekų turėtojų, nesilaikančių tvarkos aikštelėse (vietose), kuriose pastatyti komunalinių atliekų ir antrinių žaliavų surinkimo bendrojo naudojimo konteineriai, netinkamus veiksmus.

Siūlymai švaros ir tvarkos tokiose aikštelėse užtikrinimą pavesti daugiabučių namų savininkų bendrijų pirmininkams ir daugiabučių namų administratoriams labiau panašūs į bandymus kovoti ne su priežastimis, o su pasekmėmis.

Galima tokius siūlymus bandyti įgyvendinti teisės aktų pagalba, tačiau jie sukels didelę sumaištį atliekų turėtojų tarpe, aštrias politines diskusijas, gyventojų bus suprasti kaip provokaciniai

bandymai žlugdyti bendrijas, tačiau teigiamo rezultato neduos, o po kelerių metų ar netgi po metų viską teks atšaukti ir vėl grįžti į šiandieninę situaciją.

Panašu į tai, jog įstatymų, kitų teisės aktų leidėjų veiksmai apspręsti atstovavimu ne gyventojų (atliekų turėtojų) interesams, o savivaldybės, atliekų tvarkymo centrai ir vežėjai yra keistai vieni nuo kitų priklausomi ir negali vieni apie kitus nieko sakyti, negali vieni kitiems reikšti priekaištų, taikyti drausminančių sankcijų.

Panašu į tai, kad vienas iš atliekų tvarkymo centrų operatyvų ir efektyvų darbą stipriai varžančių veiksnių, vedančių link visiškos stagnacijos jų darbe, – viešieji paslaugų pirkimai, sutartys, pasirašytos su viešuosius pirkimus laimėjusiomis įmonėmis, atliekančiomis tą patį darbą, kurį atlikti turėtų atliekų tvarkytojas.

Iškylančios problemos gal būtų iškart ir labai efektyviai sprendžiamos, jeigu vežėjas ir pats vežtų ir tvarkytų atliekas arba atliekų tvarkytojas tvarkytų atliekas ir jas vežtų. Tai labai greitai panaikintų dirbtinai sukurtą pagrindinę betvarkės priežastį aikštelėse (vietose), kuriose pastatyti komunalinių atliekų ir antrinių žaliavų surinkimo bendrojo naudojimo konteineriai.

Abejones kelia situacija, kada ūkio subjektas laimi atliekų surinkimo ir vežimo paslaugos viešąjį konkursą, numatantį jam fiksuotą mokestį už teikiamą paslaugą, o po to konkursą laimėjęs subjektas ieško galimybės, kaip už fiksuotą įkainį atlikti visas reikalingas paslaugas mažiau išleidžiant, ieško galimybių, kaip, paslaugą teikiant už fiksuotą įkainį, uždirbti akcininkams kaip galima didesnę pelną.

Tiesa, jeigu minėta švaros ir tvarkos užtikrinimo paslauga būtų perduota bendrijų pirmininkams ir daugiabučių administratoriams, vienas privalumas visgi būtų – jie, gavę pirmąsias baudas, pabuvoję teismuose, nebetylėtų ir viešai prabiltų apie jiems puikiai žinomas priežastis, kurios šiandien neleidžia užtikrinti švaros ir tvarkos komunalinių atliekų ir antrinių žaliavų surinkimo bendrojo naudojimo konteinerių aikštelėse (vietose).

Savivaldybių ir atliekų tvarkytojų, įskaitant vežėjus, pareigos, susijusios su švaros ir tvarkos užtikrinimu konteinerių aikštelėse turėtų būti aiškiai reglamentuotos įstatymuose, kituose teisės aktuose, o ne jų tarpusavio sutartyse, kurios yra konfidencialios, kad apie jas nieko nežinotų, pirmiausia, atliekų turėtojai. Tokios sutartys, teikiant viešąsias paslaugas, yra nepateisinamos, skirtos pirmiausia tam, kad nuo atliekų turėtojų (gyventojų) būtų įslaptinti minėtų subjektų tarpusavio susitarimai.

Būtent tai atliekų turėtojus ir eliminuoja iš subjektų, kurie susitaria dėl švaros ir tvarkos konteinerių aikštelėse taisyklių, tarpo, o po to atliekų turėtojai kritikuojami, kad jie neprisideda prie susitarimų, apie kuriuos jie nieko nežino ir neturi teisės žinoti, įgyvendinimo. Savo padėtį suprantantys atliekų turėtojai ignoruoja savivaldybių, atliekų tvarkytojų ir vežėjų slaptus susitarimus ir elgiasi arba abejingai (nepilietiškai), arba taip, kaip jiems vienoje ar kitoje situacijoje elgtis atrodo geriausia ir patogiausia.

Atliekų prevencijos ir tvarkymo programos lėšų naudojimo 2021 metais priemonių plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2021 m. gegužės 26 d. įsakymu Nr. D1-314 (2021 m. rugsėjo 17 d. įsakymo Nr. D1-541 redakcija), 2.3 punkte numatytos 7 784,10 Eur dotacijos savivaldybėms tekstilės atliekų surinkimo priemonių (konteinerių) įsigijimui, tačiau abejotina, ar tokia suma tenkins savivaldybių poreikius.

Tikėtina, kad problemos, kurios šiuo metu dėl švaros ir tvarkos kyla aikštelėse (vietose), kuriose pastatyti komunalinių atliekų ir antrinių žaliavų surinkimo bendrojo naudojimo konteineriai, bus įvardytos atliekant esamą atliekų tvarkymo sistemos analizę, skirtą Valstybiniam atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021 – 2027 metų plano projektui (toliau – Projektas), rengiant regioninius ir savivaldybių atliekų prevencijos ir tvarkymo planų projektus.

Kaip pažymima Atlieku prevencijos ir tvarkymo programos lėšų naudojimo 2021 metais priemonių plano 2.10 ir 3.3.1.1. punktuose, esamos atliekų tvarkymo sistemos analizės, skirtos

Projektui, atlikimui numatyta skirti 17 424,00 Eur, o regioninių ir savivaldybių atliekų prevencijos ir tvarkymo planų projektų rengimui subsidijų ir dotacijų numatyta skirti 160 000 Eur.

Rengiant Projektą tikslinga būtų pagalvoti, kaip suinteresuoti atliekų perdirbėjus, kad jie pradėtų varžytis dėl atliekų turėtojų turimų atliekų nedidindami rinkliavos mokesčio, būtų suinteresuoti surinkti ir vežti atliekas netgi iš gretimų regionų.

Ypatingą dėmesį reikėtų atkreipti į tai, kad valstybės mastu reikėtų imtis skubių veiksmų, jog būtų ženkliai sumažintas bendras atliekų kiekis.

Tikslinga būtų, kad Aplinkos ministerijos, savivaldybių ir regioninių atliekų tvarkymo centrų dėmesys būtų sutelktas pirmiausia į tai, kaip įrengti šiuolaikines atliekų surinkimo aikšteles, kaip pagaliau pradėti eksploatuoti požeminius konteinerius, kurių panaudojimo perspektyva dėl viešųjų pirkimų neskaidrių peripetijų bei jas lydinių teismų maratonų ir toliau lieka neaiški.

Viešosios įstaigos Šiaulių regiono atliekų tvarkymo centras direktoriaus Žilvino Šilgalio 2021 m. liepos 19 d. rašte Nr. SD-491 (3 punktas) rašoma, jog per 2020 metus buvo atlikta 1791 planinis ir neplaninis bendro naudojimo konteinerių aikštelių kontrolinis patikrinimas, šių patikrinimų metu nustatytas 671 pažeidimas, t. y. bendro naudojimo aikštelėse rasta didelių gabaritų atliekų, padangų, nelegalių sąvartynų, neapšluotų aikštelių.

Šie duomenys atspindi ir viešosios įstaigos Šiaulių regiono atliekų tvarkymo centras parengtoje Komunalinių atliekų surinkimo ir išvežimo iš bendrojo naudojimo konteinerių aikštelių paslaugos kokybės stebėsenos 2020 metų suvestinėje, kurioje išvardyti pažeidimai, aptikti kiekvieno patikrinimo metu.

Tokios suvestinės, vadovaujantis Minimalių komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos kokybės reikalavimų 57 punktu, tikriausiai, buvo pildomos 2019, 2018 ir ankstesniais metais.

Tenka apgailestauti, kad nepavyko aptikti viešos išsamesnės informacijos apie nustatytų pažeidimų, paslaugos kokybės stebėsenos suvestinių analizę, kokios išvados ir pasiūlymai kiekvienais metais buvo pateikti Šiaulių miesto savivaldybės administracijai, Šiaulių regiono atliekų tvarkymo centrui, teisės aktų leidėjams, vežėjams ir atliekų turėtojams, kurie naudojami bendrojo naudojimo komunalinių atliekų ir antrinių žaliavų surinkimo konteineriais, kaip tokie pasiūlymai buvo įgyvendinti kiekvienais metais.

Nors 2020 metais atliktų patikrinimų metu buvo nustatytas 671 pažeidimas, tačiau nepavyko aptikti viešos informacijos apie tai, kokią dalį pažeidimų įvykdė ne atliekų turėtojai.

ŠRATC atliekų tvarkymo specialistė Viktorija Balčiūnienė 2021 m. rugpjūčio 9 d. elektroniniame laiške „Atsakymai“ nurodo, jog:

- pagal atliekų surinkimo paslaugos viešojo pirkimo dokumentus aikštelių (vietų), kuriose pastatyti komunalinių atliekų ir antrinių žaliavų surinkimo bendrojo naudojimo konteineriai, priežiūros paslauga yra įtraukta į atliekų surinkimo paslaugos turinį (12 punktas);

- už prie bendro naudojimo aikštelės rastų didžiųjų atliekų, padangų sutvarkymą apmokėta iš rinkliavos pastoviosios dalies (5 punktas);

- švaros ir tvarkos užtikrinimas aikštelėse prie atliekų surinkimo bendrojo naudojimo konteinerių yra sudėtinė komunalinių atliekų surinkimo ir transportavimo paslaugos dalis (7 punktas).

Šiaulių miesto savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojas, pavaduojantis administracijos direktorių, Eduardas Bivainis 2021 m. rugpjūčio 27 d. rašte rašo:

- savivaldybė, VšĮ Šiaulių regiono atliekų tvarkymo centras ir UAB „Ecoservice projektai“ pasirašė 2019 m. vasario 28 d. Šiaulių miesto savivaldybės komunalinių atliekų surinkimo ir transportavimo į jų apdorojimo vietas (įrenginius) paslaugos teikimo sutartį Nr. S-62 / 2019-03-01 Nr. SŽ-211. Sutarties techninėje specifikacijoje nurodyta „7.1.15. Paslaugos teikėjas konteinerių tuštinimo metu turi užtikrinti konteinerių aikštelės ar konteinerių stovėjimo vietos tvarką ir švartą aplinką 5 metrų atstumu aplink konteinerių aikštelę ar konteinerio stovėjimo vietą (5 m skaičiuojant

nuo kiekvieno konteinerio išorinės kraštinės), surinkti išsipylusias ir esančias atliekas ir palikti švartą konteinerių stovėjimo vietą. Jei bendro naudojimo konteinerių stovėjimo vietose ir/ar aikštelėse šalia mišrių komunalinių atliekų konteinerių yra pastatyti pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų konteineriai, ir šalia jų palikta komunalinių atliekų, Paslaugos teikėjas privalo surinkti išsipylusias ir/arba paliktas tas atliekas, už kurių surinkimą Paslaugos teikėjas yra atsakingas. Atliekos, už kurių surinkimą yra atsakingas Paslaugos teikėjas pagal šią Sutartį ir kurios yra paliktos šalia konteinerių, bet turi būti transportuojamos tvarkymui į skirtingas apdorojimo vietas, turi būti surenkamos ir transportuojamos atskirai ne vėliau kaip per 2 darbo dienas nuo tokių atliekų atsiradimo fiksavimo dienos (2 lapas, 2 punktas);

- komunalinių atliekų konteinerių aikštelės ar konteinerių stovėjimo vietos tvarkos ir švaros užtikrinimas 5 metrų atstumu aplink konteinerių aikštelę ar konteinerių stovėjimo vietą, taip pat išsipylusių ir esančių atliekų surinkimas yra įtrauktas į komunalinių atliekų tvarkymo paslaugą ir yra įskaičiuota į dvinarę vietinę rinkliavą. Tačiau būna atvejų, kai prie bendro naudojimo komunalinių atliekų konteinerių susidaro nelegalus sąvartynas (automobilių dalys, statybinės atliekos, šakos ir kt.), tuomet šių atliekų sutvarkymas apmokamas iš savivaldybės biudžeto (3 lapas, 3 punktas).

Švaros ir tvarkos užtikrinimas aikštelėse prie atliekų surinkimo bendrojo naudojimo konteinerių yra sudėtinė komunalinių atliekų surinkimo ir transportavimo paslaugos dalis. Švaros ir tvarkos užtikrinimo aikštelėse prie atliekų surinkimo bendrojo naudojimo konteinerių paslauga yra įskaičiuota į dvinarę vietinę rinkliavą.

Taisyklių 23 punkte numatyta, jog savivaldybės teritorijoje susidariusių atliekų, kurių turėtojo nustatyti neįmanoma arba kuris nebeegzistuoja (bešeimininkių atliekų), tvarkymą organizuoja savivaldybė, o tokiomis atliekomis užterštos teritorijos išvalymo ir sutvarkymo, atliekų surinkimo ir transportavimo darbai finansuojami savivaldybės biudžeto ir Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšomis.

Norint švaros ir tvarkos užtikrinimo aikštelėse prie atliekų surinkimo bendrojo naudojimo konteinerių paslaugą perduoti daugiabučių namų savininkų bendrijoms ir daugiabučių namų administratoriams, reikėtų šią paslaugą su jai skirtu finansavimu išimti iš komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos, kurią teikia viešąjį konkursą laimėjęs vežėjas.

Šiaulių miesto savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojas Eduardas Bivainis 2021 m. rugpjūčio 27 d. rašte (2 lapas, 2 punktas) rašo: „Būna atvejų, kai prie bendro naudojimo komunalinių atliekų konteinerių susidaro nelegalus sąvartynas (automobilių dalys, statybinės atliekos, šakos ir kt.), tuomet šių atliekų sutvarkymas apmokamas iš savivaldybės biudžeto.“

Tai, kad prie bendrojo naudojimo komunalinių atliekų konteinerių susidaro nelegalūs sąvartynai, yra užfiksuota ir viešosios įstaigos Šiaulių regiono atliekų tvarkymo centras parengtoje Komunalinių atliekų surinkimo ir išvežimo iš bendrojo naudojimo konteinerių aikštelių paslaugos kokybės stebėsenos 2020 metų suvestinėje. 2020 metais buvo užfiksuota net 19 tokių sąvartynų. Panašūs duomenys, tikriausiai, buvo fiksuojami ir 2019 metais, ir 2018 metais, ir ankstesniais metais.

Tačiau nepavyko aptikti viešai skelbtos informacijos apie tai, kaip šie duomenys buvo įvertinti, kokios buvo parengtos išvados, kam ir kokie kiekvienais metais buvo pateikti reglamentavimo pasiūlymai, kaip tokie pasiūlymai kiekvienais metais buvo įgyvendinti, ar jie išvis buvo pateikti ir įgyvendinti.

Lieka neišku ir kaip bei kada Šiaulių miesto savivaldybės administracija ar Šiaulių regiono atliekų tvarkymo centras pastebi, kad prie bendrojo naudojimo komunalinių atliekų konteinerių susidarė nelegalus sąvartynas, kurį reikia likviduoti.

Šiaulių miesto savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojas, pavaduojantis administracijos direktorių, Eduardas Bivainis 2021 m. rugpjūčio 27 d. rašte (3 lapas, 6 punktas) rašo: „Per 2020 metus surinkta 1581 tonų nelegalių sąvartynų, o už šių atliekų sutvarkymą

sumokėta 91698 Eur su PVM; šakų – 194,81 tonų, sumokėta 11161 Eur su PVM; padangų – 68,42 tonų, sumokėta 7451 Eur su PVM. Atkreiptinas dėmesys, kad šis atliekų kiekis surinktas ne tik prie bendro naudojimo komunalinių atliekų konteinerių, bet ir kitose viešosiose erdvėse.“

Reikėtų vieną kartą imtis spręsti problemą, kurią kelia nelegalūs sąvartynai, susidarantys tiek prie bendrojo naudojimo komunalinių atliekų konteinerių, tiek pamiškėse, kitose ne sąvartynams skirtose vietose.

Sprendžiant nelegalių sąvartynų susidarymo prie bendrojo naudojimo komunalinių atliekų ir antrinių žaliavų surinkimo konteinerių problemą, reikėtų dėmesį pirmiausia atkreipti į teisės aktų ir jų vykdymo trūkumus, už tvarką nelegalaus sąvartyno susidarymo vietovėje (seniūnaitijoje, seniūnijoje, mikrorajone) atsakingo asmens nebuvimą arba jo neatlikimą savo pareigų, nuolatinės stebėsenos daugiausia problemų keliančiose aikštelėse (vietose), kuriose pastatyti komunalinių atliekų ir antrinių žaliavų surinkimo bendrojo naudojimo konteineriai, neužtikrinimo.

Lėšos, kurios išleidžiamos nelegalių sąvartynų, atsirandančių aikštelėse (vietose), kuriose pastatyti komunalinių atliekų ir antrinių žaliavų surinkimo bendrojo naudojimo konteineriai, likvidavimui, galėtų būti skiriamos nuolatinės stebėsenos priemonių (vaizdo kamerų) tose aikštelėse (vietose) įrengimui.

Reikėtų įvertinti, jog tai, kad šalia bendrojo naudojimo komunalinių atliekų konteinerių atsiranda nelegalus sąvartynas, nėra didžiausia blogybė – atliekų turėtojai turimų stambiųjų atliekų neveža į miškus, parkus, kitas nuošalesnes vietas, o veža ir palieka jas prie bendrojo naudojimo komunalinių atliekų konteinerių.

Įstatymų leidėjams, savivaldybėms ir regioniniams atliekų tvarkymo centrams reikėtų pagalvoti, kaip šią problemą spręsti sudarant gyventojams patrauklesnes ir palankesnes sąlygas stambiąsias atliekas vežti į šioms atliekoms specialiai įrengtus sąvartynus.

Minimalių komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos kokybės reikalavimų 7^{1.1}. punkte nurodyta, jog, siekiant užtikrinti Paslaugos kokybę ir nepertraukiamą jos teikimą, savivaldybėms rekomenduojama miestų dalyse, kuriose vyrauja gyvenamieji daugiabučiai namai, komunalinių atliekų konteinerių aikšteles statyti ne didesniu kaip 150 metrų atstumu nuo gyvenamojo daugiabučio namo (atstumas iki konteinerių aikštelės nustatomas matuojant tiesia linija nuo daugiabučio namo kampo, kuris yra arčiausiai konteinerių aikštelės), o 9^{1.6}. punkte nurodyta, jog komunalinių atliekų konteinerių aikštelės įrengiamos vadovaujantis nuostata, numatančia, jog aikštelė turi būti įrengta ne mažesniu kaip 10 m atstumu nuo pastato langų ir (ar) durų.

Taisyklių 39.8. punkte nurodyta, jog komunalinių atliekų tvarkytojai privalo konteinerių ištuštinimo metu užtikrinti konteinerių aikštelės ar konteinerių stovėjimo vietos tvarką ir švarią aplinką 5 m atstumu aplink konteinerių aikštelę ar konteinerio stovėjimo vietą (5 m skaičiuojant nuo kiekvieno konteinerio išorinės kraštinės), o Tvarkymo ir švaros taisyklių 5 punkte išaiškinta, jog tvarkoma teritorija - tai įstatymo nustatyta tvarka priskirta teritorija (žemės sklypas), suformuota kaip daiktas ir įregistruota valstybės įmonės Registrų centro Šiaulių filiale, o jeigu teritorijų planavimo dokumentuose teritorija nėra apibrėžta (nurodyta), faktiškai naudojama teritorija laikoma teritorija iki gretimos, teisės aktų nustatyta tvarka priskirtos ar faktiškai naudojamos teritorijos, bet ne daugiau kaip 20 metrų nuo pastatų išorinių atitvarų.

Atsižvelgiant į tai, kad bendrojo naudojimo komunalinių atliekų surinkimo konteineriai gyventojams kelia daugiau nepatogumų nei individualūs, aikšteles (vietas), kuriose pastatyti komunalinių atliekų ir antrinių žaliavų surinkimo bendrojo naudojimo konteineriai, tikslinga būtų įrengti ne mažesniu kaip 25 m atstumu nuo pastato langų ir (ar) durų.

Iki šiol infrastruktūros plėtros projektai buvo įgyvendinami ir tebėra įgyvendinami tiek individualių, tiek bendrojo naudojimo konteinerių aikšteles įrengiant ne mažesniu kaip 10 m atstumu nuo pastato durų ar langų, o aikšteles įrengiant ne mažesniu kaip 25 m atstumu, iškiltų nemažai problemų, tačiau pasiektas rezultatas, mūsų nuomone, tai pateisintų ir ateityje pasitvirtintų visiškai.

Šiaulių miesto savivaldybės administracija nėra parengusi ir patvirtinusi aikštelių (vietų), kuriose pastatyti komunalinių atliekų ir antrinių žaliavų surinkimo bendrojo naudojimo konteineriai, tvarkos taisyklių.

Kadangi tvarkos aikštelėse (vietose), kuriose pastatyti komunalinių atliekų ir antrinių žaliavų surinkimo bendrojo naudojimo konteineriai, užtikrinimo klausimas yra labai aktualus ir ilgą laiką lieka neišsprendžiamas, tokios taisyklės ženkliai galėtų prisidėti prie šio klausimo sprendimo.

Taisyklėse vienoje vietoje galėtų būti patalpintos visos įstatymų, kitų teisės aktų nuostatos, susijusios su kiekvieno subjekto, kuris aptarnauja tokias aikšteles (vietas), jas prižiūri arba jomis naudojasi, asmenine ir kolektyvine atsakomybe, pagrindinių sąvokų išaiškinimai, tokios taisyklės leistų subjektams geriau žinoti, stebėti ir kontroliuoti vieniems kitų veiksmus ir įsipareigojimus.

Taisyklėse, kurios galėtų būti atnaujinamos kiekvienais metais, galėtų būti patalpinta visa informacija, reikalinga atliekų turėtojams, kad jie vienoje vietoje ištisis metus rastų visą juos dominančią ir jiems reikalingą informaciją, susijusią su aikštelėmis (vietomis), kuriose pastatyti komunalinių atliekų ir antrinių žaliavų surinkimo bendrojo naudojimo konteineriai.

Taisyklių 63 punkte numatyta, jog daugiabučių namų atliekų turėtojai pakuočių atliekas turi išmesti į pakuočių atliekų kolektyvinius (bendro naudojimo) surinkimo konteinerius, tačiau aikštelėse (vietose), kuriose pastatyti komunalinių atliekų ir antrinių žaliavų surinkimo bendrojo naudojimo konteineriai, tokių konteinerių kartais nėra.

Didesnės pakuotės, tokios kaip kartono dėžės, kraunamos šalia konteinerių, aikštelėse prasideda netvarka. Tokias pakuočių atliekas, kaip ir mažesnes statybines griovimų bei kitas panašias atliekas, reikalauti pristatyti į didelių gabaritų atliekų surinkimo aikšteles kažin ar yra realus ir dažniausiai nebūna vykdomas.

Aiškinantis ir sprendžiant aikštelių (vietų), kuriose pastatyti komunalinių atliekų ir antrinių žaliavų surinkimo bendrojo naudojimo konteineriai, švaros ir tvarkos užtikrinimo problemas būtinas įstatymų leidėjų, savivaldybių, atliekų tvarkytojų ir atliekų turėtojų atstovų bendradarbiavimas, bendri pasiūlymai ir sprendimų projektai.

Problemos, kylančios aikštelėse (vietose), kuriose pastatyti komunalinių atliekų ir antrinių žaliavų surinkimo bendrojo naudojimo konteineriai, buvo aptartos Apskritojo stalo diskusijoje, kurią organizavo viešoji įstaiga „Šiaurės Lietuvos kolegija“ (Tilžės g. 22, Šiauliai) 2021 m. rugsėjo 15 d.: https://youtu.be/R_6p7_82DzU

Vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymo 8 straipsnio 2 ir 9 punktų nuostatomis, siūlome:

1. Minimalius komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos kokybės reikalavimus, patvirtintus Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2012 m. spalio 23 d. įsakymu Nr. DI-857, papildyti 7¹.4. punktu: „užtikrinti mišriomis komunalinėmis atliekomis, didelių gabaritų ir kitomis atliekomis, paliktomis prie atliekų surinkimo priemonių, labiausiai teršiamų aikštelių (vietų) nuolatinę stebėseną techninėmis priemonėmis, pavyzdžiui, stebėseną vaizdo kameromis“.

Po atlikto pakeitimo 7¹. punktą skaityti taip: „Siekiant užtikrinti Paslaugos kokybę ir nepertraukiamą jos teikimą, savivaldybėms rekomenduojama: /.../ 7¹.4. užtikrinti mišriomis komunalinėmis atliekomis, didelių gabaritų ir kitomis atliekomis, paliktomis prie atliekų surinkimo priemonių, labiausiai teršiamų aikštelių (vietų) nuolatinę stebėseną techninėmis priemonėmis, pavyzdžiui, stebėseną vaizdo kameromis“.

2. Iš Minimalių komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos kokybės reikalavimų 9¹.6. punkto išbraukti reikalavimą „ne mažesniu kaip 10 m atstumu nuo pastato langų ir (ar) durų“ šį punktą papildant reikalavimu „ne mažesniu kaip 25 m atstumu nuo pastato langų ir (ar) durų“.

Po atlikto pakeitimo 9¹. punktą skaityti taip: „Komunalinių atliekų konteinerių aikštelės įrengiamos vadovaujantis šiomis nuostatomis: /.../ 9¹.6. aikštelė turi būti įrengta ne mažesniu kaip 25 m atstumu nuo pastato langu ir (ar) durų. /.../“

3. Minimalius komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos kokybės reikalavimus papildyti 7¹.5. punktu: „kiekvienais metais parengti leidinį „Aikštelių (vietų), kuriose pastatyti komunalinių atliekų ir antrinių žaliavų surinkimo bendrojo naudojimo konteineriai, švaros ir tvarkos taisyklės“. Šį leidinį, kuriame būtų pateiktos įstatymų, kitų teisės aktų nuostatos, susijusios su švaros ir tvarkos užtikrinimu tokiose aikštelėse, stambių gabaritų, pavojingų, kitų specifinių atliekų surinkimo grafikai, ne vėliau kaip per pirmąjį einamųjų metų ketvirtį pateikti kiekvienam atliekų turėtojui, mokesčiui rinkliavos mokestį.“

Po atlikto pakeitimo 7¹. punktą skaityti taip: „Siekiant užtikrinti Paslaugos kokybę ir nepertraukiamą jos teikimą, savivaldybėms rekomenduojama: /.../ 7¹.5. kiekvienais metais parengti leidinį „Aikštelių (vietų), kuriose pastatyti komunalinių atliekų ir antrinių žaliavų surinkimo bendrojo naudojimo konteineriai, švaros ir tvarkos taisyklės“. Šį leidinį, kuriame būtų pateiktos įstatymų, kitų teisės aktų nuostatos, susijusios su švaros ir tvarkos užtikrinimu tokiose aikštelėse, stambių gabaritų, pavojingų, kitų specifinių atliekų surinkimo grafikai, iki einamųjų metų gruodžio 31 d. pateikti kiekvienam atliekų turėtojui, mokesčiui rinkliavos mokestį.“

4. Minimalius komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos kokybės reikalavimus papildyti 7¹.6. punktu: „aikštelėse (vietose), kuriose pastatyti komunalinių atliekų ir antrinių žaliavų surinkimo bendrojo naudojimo konteineriai, įrengti standus, kuriuose atliekų turėtojui, turinčiam atliekų, būtų patalpinta informacija, kaip atiduoti jo turimas atliekas“.

Po atlikto pakeitimo 7¹. punktą skaityti taip: „Siekiant užtikrinti Paslaugos kokybę ir nepertraukiamą jos teikimą, savivaldybėms rekomenduojama: /.../ 7¹.6. aikštelėse (vietose), kuriose pastatyti komunalinių atliekų ir antrinių žaliavų surinkimo bendrojo naudojimo konteineriai, įrengti standus, kuriuose atliekų turėtojui, turinčiam atliekų, būtų patalpinta informacija, kaip atiduoti jo turimas atliekas“.

5. Minimalių komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos kokybės reikalavimų 6 punktą papildyti 6.7. papunkčiu: „specialieji kokybės reikalavimai aikštelių (vietų), kuriose pastatyti komunalinių atliekų ir antrinių žaliavų surinkimo bendrojo naudojimo konteineriai, priežiūrai ir tvarkymui“.

Po atlikto papildymo 6 punktą skaityti taip: „Minimalius Kokybės reikalavimus sudaro: /.../; 6.7. specialieji kokybės reikalavimai aikštelių (vietų), kuriose pastatyti komunalinių atliekų ir antrinių žaliavų surinkimo bendrojo naudojimo konteineriai, priežiūrai ir tvarkymui“.

6. Minimalių komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos kokybės reikalavimų 12 punktą papildyti reikalavimu: „ir prievolė uždaryti konteinerio dangtį“.

Po atlikto papildymo 12 punktą skaityti taip: „/.../, o ant atliekų surinkimo priemonių nurodoma, kokioms atliekoms surinkti jie skirti, kokias atliekas draudžiama mesti ir prievolė uždaryti konteinerio dangtį“.

7. Minimalių komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos kokybės reikalavimų 15.1. punktą papildyti reikalavimu: „taip pat ir paliktas (išbarstytas) šalia atliekų surinkimo priemonės“.

Po atlikto papildymo 15 punktą skaityti taip: „Atliekų tvarkytojas, vykdydamas atliekų surinkimą ir vežimą iš atliekų surinkimo priemonių, privalo: 15.1. surinkti visas atliekas, leistinas šalinti konkrečioje atliekų surinkimo priemonėje, taip pat ir paliktas (išbarstytas) šalia atliekų surinkimo priemonės“.

8. Minimalių komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos kokybės reikalavimų 15 punktą papildyti 15.4. papunkčiu: „palaikyti atliekų konteinerių stovėjimo vietos (aikštelės) ir gretimos teritorijos, jeigu ji užteršta iš aikštelės patekusiomis atliekomis, švarą ir tvarką“.

Po atlikto papildymo 15 punktą skaityti taip: „Atliekų tvarkytojas, vykdydamas atliekų surinkimą ir vežimą iš atliekų surinkimo priemonių, privalo: /.../; 15.4. palaikyti atliekų konteinerių

stovėjimo vietos (aikštelės) ir gretimos teritorijos, jeigu ji užteršta iš aikštelės patekusiomis atliekomis, švarą ir tvarką“.

9. Tikslinti Minimalių komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos kokybės reikalavimų 16.1. punktą: „mišrios komunalinės ir kitos atliekos paliktos prie atliekų surinkimo priemonių, jeigu taip numatyta Sutartyje ir (ar) Atliekų tvarkytojo ir savivaldybės ar Administratoriaus sudarytoje sutartyje ~~ne~~numatyta kitaip“.

Po atlikto patikslinimo 16 punktą skaityti taip: „Teikdamas paslaugas Atliekų tvarkytojas privalo surinkti visas atliekas iš atliekų surinkimo priemonių, išskyrus atvejus, kai: 16.1. mišrios komunalinės ir kitos atliekos paliktos prie atliekų surinkimo priemonių, jeigu taip numatyta Sutartyje ir (ar) Atliekų tvarkytojo ir savivaldybės ar Administratoriaus sudarytoje sutartyje.“

10. Tikslinti Minimalių komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos kokybės reikalavimų 16.4. punktą: „atliekų surinkimo priemonėse yra daiktai ir (ar) atliekos, kurių buvimas juose neleistas pagal atliekų tvarkymo taisykles ir ~~(ar)~~ kelia pavojų žmogaus saugumui ir (ar) aplinkai“.

Po atlikto patikslinimo 16 punktą skaityti taip: „Teikdamas paslaugas Atliekų tvarkytojas privalo surinkti visas atliekas iš atliekų surinkimo priemonių, išskyrus atvejus, kai: 16.4. atliekų surinkimo priemonėse yra daiktai ir (ar) atliekos, kurių buvimas juose neleistas pagal atliekų tvarkymo taisykles ir kelia pavojų žmogaus saugumui ir (ar) aplinkai“.

11. Minimalių komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos kokybės reikalavimų 17 punktą papildyti reikalavimu: „Savivaldybė ir (ar) Administratorius privalo skubiai imtis priemonių užkirsti kelią tokiems atvejams, taip pat ir taikydami administracinio pobūdžio priemones“.

Po atlikto papildymo 17 punktą skaityti taip: „Nesurinkus atliekų iš atliekų surinkimo priemonių dėl 16 punkte nustatytų priežasčių, išskyrus 16.2 papunktyje numatytą atvejį, Atliekų tvarkytojas turi registruoti Atliekų tvarkytojo nustatyta tvarka kiekvieną tokį atvejį ir informuoti Atliekų turėtoją. Jeigu tokie atvejai kartojasi, Atliekų tvarkytojas turi informuoti savivaldybę ir (ar) Administratorių. Savivaldybė ir (ar) Administratorius privalo skubiai imtis priemonių užkirsti kelią tokiems atvejams, taip pat ir taikydami administracinio pobūdžio priemones“.

12. Tikslinti Minimalių komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos kokybės reikalavimų 19 punktą: „Esant reguliariai perpildytoms atliekų surinkimo priemonėms ne dėl Atliekų tvarkytojo kaltės, Atliekų tvarkytojas ~~gali~~ privalo siūlyti atliekų turėtojui ar jo atstovui tikslinti Sutartį, jei ji sudaryta, arba spręsti klausimą savivaldybės ar Administratoriaus nustatyta tvarka“.

Po atlikto patikslinimo 19 punktą skaityti taip: „Esant reguliariai perpildytoms atliekų surinkimo priemonėms ne dėl Atliekų tvarkytojo kaltės, Atliekų tvarkytojas privalo siūlyti atliekų turėtojui ar jo atstovui tikslinti Sutartį, jei ji sudaryta, arba spręsti klausimą savivaldybės ar Administratoriaus nustatyta tvarka“.

13. Tikslinti ir papildyti Minimalių komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos kokybės reikalavimų 21 punktą: „Mišrios komunalinės atliekos surenkamos maisto atliekoms ir likusioms mišrioms atliekoms skirtuose atliekų dviejų tipų surinkimo konteineriuose ar kitomis priemonėmis atskirai nuo kitų atliekų. Minimalus maisto atliekų surinkimas iš atliekų surinkimo priemonių vasaros sezono laikotarpiu turi būti vykdomas ne rečiau kaip du kartus per savaitę, žiemos sezono laikotarpiu – ne rečiau kaip kartą per savaitę, o likusių mišrių komunalinių atliekų surinkimas iš atliekų surinkimo priemonių turi būti vykdomas ne rečiau kaip kartą per mėnesį.“

Po atlikto tikslinimo ir papildymo 21 punktą skaityti taip: „Mišrios komunalinės atliekos surenkamos maisto atliekoms ir likusioms mišrioms atliekoms skirtuose atliekų dviejų tipų surinkimo konteineriuose ar kitomis priemonėmis atskirai nuo kitų atliekų. Minimalus maisto atliekų surinkimas iš atliekų surinkimo priemonių vasaros sezono laikotarpiu turi būti vykdomas ne rečiau kaip du kartus per savaitę, žiemos sezono laikotarpiu – ne rečiau kaip kartą per savaitę, o likusių mišrių komunalinių atliekų surinkimas iš atliekų surinkimo priemonių turi būti vykdomas ne rečiau kaip kartą per mėnesį.“

14. Tikslinti Minimalių komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos kokybės reikalavimų 29 punktą: „rekomenduojama antrinių žaliavų ir pakuotės atliekų surinkimui (pirminiam rūšiavimui)

naudoti trijų keturių tipų surinkimo konteinerius, skirtus atitinkamai rūšiuoti popieriaus (kartono), plastiko, stiklo, tekstilės, metalo ir kombinuotos pakuotės atliekoms.“

Minimalių komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos kokybės reikalavimų 29 punktą papildyti reikalavimu: „Didelių pakuočių (tarp jų – kartono dėžių) atliekų surinkimui naudoti didesnių matmenų konteinerius.“

Po atlikto patikslinimo ir papildymo 29 punktą skaityti taip: „rekomenduojama antrinių žaliavų ir pakuotės atliekų surinkimui (pirminiam rūšiavimui) naudoti keturių tipų surinkimo konteinerius, skirtus atitinkamai rūšiuoti popieriaus (kartono), plastiko, stiklo, tekstilės, metalo ir kombinuotos pakuotės atliekoms. Didelių pakuočių (tarp jų – kartono dėžių) atliekų surinkimui naudoti didesnių matmenų konteinerius.“

15. Nedelsiant spręsti švaros ir tvarkos užtikrinimo aikštelėse (vietose), kuriose pastatyti komunalinių atliekų ir antrinių žaliavų surinkimo bendrojo naudojimo konteineriai, problemą, į problemos sprendimą įtraukiant suinteresuotąsias puses: savivaldybių, atliekų tvarkytojų ir atliekų turėtojų (gyventojų) atstovus.

PRIDEDAMA:

1. Šiaulių miesto savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojo, pavaduojančio administracijos direktorių, Eduardo Bivainio 2021 m. rugpjūčio 27 d. raštas „Dėl informacijos apie tvarkos bendro naudojimo komunalinių atliekų konteinerių aikštelėse užtikrinimą pateikimo“, 4 lapai.

2. Viešosios įstaigos Šiaulių regiono atliekų tvarkymo centras direktoriaus Žilvino Šilgalio 2021 m. liepos 19 d. raštas Nr. SD-491 „Dėl informacijos pateikimo“, 2 lapai.

3. Atliekų tvarkymo specialistės Viktorijos Balčiūnienės 2021 m. rugpjūčio 9 d. elektroninis laiškas „Atsakymai“, 5 lapai.

Pasiūlymo rengimo grupės nariai:

Šiaulių miesto savivaldybės gyventojų asociacijos
„Visuomeninės iniciatyvos“ atstovas Vytautas Kabaila

Asociacijos „Lieporių bendruomenės centras“
atstovė Elvyra Užkuraitienė

Viešosios įstaigos „Šiaurės Lietuvos kolegija“
atstovė Audronė Rimkevičienė

Viešosios įstaigos „Šiaurės Lietuvos kolegija“
atstovė Dainora Samčėnienė

